

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. Quid, & quotuplex sit Pœna Canonica? ubi & de Depositione,
Degradatione, & Infamia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

QUÆSTIO IV.

Quid, & quotuplex sit Pœna Canonica? ubi & de Depositione, Degradatione, & Infamia.

44. **A**Dvertendum, quòd Pœna Canonica latius pateat, quàm Censura Ecclesiastica: siquidem Pœna Canonica respectu Censuræ Ecclesiasticæ se habet, sicut genus respectu speciei; omnis enim Censura Ecclesiastica est etiam Pœna Canonica, non autem e contra. Hoc prænotato, sit

45. CONCL. I. Pœna Canonica est *pœna inflicta per Canones*, pœna Canonica vel secundùm Canones, prohibens vel arcens punitum ab aliquo gradu Ecclesiastico, qui alias sibi liceret. Ita Doctor Subtilis 4. dist. 25. quæst. 1. quid?

46. Dicitur, *pœna*. Quæ particula sumitur latè, prout non tantùm comprehendit pœnam propriè dictam, seu quæ procedit ex culpa, sed etiam irregularitatem absque ulla culpa morali quandoque provenientem: hæc enim habet rationem pœnæ, Irregularitas, quomodo habet rationem pœnæ? scilicet largè & impropriè dictæ, in quantum est malum, ac pœnale homini cupienti ordinari, habere ejusmodi impedimentum. Additur autem, *inflicta per Canones, vel secundùm Canones*: quia quædam Pœnæ Canonice infliguntur ipso jure per Canones, quædam verò per sententiam Judicis secundùm Canones; alioquin enim ejusmodi sententia Judicialis non esset justa, nisi infligeretur secundùm Canones.

47. Dicitur ulterius, *prohibens, vel arcens punitum ab aliquo gradu Ecclesiastico*. Quia Pœnæ Canonice à priori prohibent hominem à susceptione, vel executione Ordinum: & licet quædam earum, ut Excommunicatio, ac Interdictum, privent ulterius quibusdam alijs bonis spiritualibus, hoc tamen satis denotatur per appositum *ly, Arcere*. Et additur, *qui alias sibi liceret*: si enim alioquin talis gradus, vel actus Ecclesiasticus, cuius privari non liceret, jam non esset ipsi pœna, eo privari. Hinc quippe non est pœna Laico, vel mulieri, quòd non possit celebrare Missam, eò quòd talis actus aliunde sibi non competat; benè tamen Sacerdoti id foret pœnale.

48. CONCL. II. Pœnæ Canonice sunt septem, videlicet Pœnæ Canonice sunt septem. Depositiò, Degradatiò, Infamia, Irregularitas, Excommunicatiò, Suspendiò, & Interdictum. Ita Scotus loc. cit. & alij; atque

patebit ex diversis textibus Juris Canonici in progressu citandis.

Depositiō, & 49. *Depositiō* est privatio perpetua Clericalis muneris, per canonicam sententiam cum debita solemnitate prolata.

Degradatiō, quid?

50. *Degradatiō*, quæ plurimum convenit cum *Depositiōe*, est privatio perpetua Clericalis muneris, & privilegij, facta post canonicam sententiam, adjunctâ reali actione & cæremoniâ per Canones instituta. Additur, quæ plurimum convenit cum *Depositiōe*; adeò, ut à nonnullis pro una poena computetur, arg. c. *Degradatiō. de Pœnis in 6. ibi*: *Verbalis degradatiō, seu depositiō ab ordinibus*: & notat Fagnanus c. *Qualiter. il. 2. n. 76. de Accusar.* Nihilominus est notabilis differentia inter ipsas: nam *Degradatiō* fit actione reali, & simul includit privationem privilegij Clericalis; quæ duo in *Depositiōe* verbali non habentur, prout patebit ex declaratione utriusque definitionis.

Et quomodo privent Clericali munere?

51. Dicitur I. in utraque data definitione, *privatio perpetua Clericalis muneris*. Quia tam *Depositiō*, quàm *Degradatiō*, privatur in perpetuum, ac sine spe remissionis, omni munere Clericali; id est, omnibus Beneficijs Ecclesiasticis, nec non & licentiâ exercendi actum cujuscunque Ordinis. Non tamen privatur quis Characterè Ordinis, quia hic est indelebilis: neque potestate validè consecrandi (si fuerit Sacerdos) quia & hæc potestas est simpliciter inimpedibilis: neque facultate validè absolvendi pro mortis articulo moribundum, quia tunc nulla est reservatio Casuum. Insuper *Depositus*, aut *Degradatus*, non liberatur ab onere recitandi Breviarium, aut servandi perpetuam Castitatem: ne alioquin ex suo peccato commodum reportet.

Degradatiō privat etiam omni Clericali privilegio.

52. Dicitur II. in definitione *Degradationis*, & privilegij: quæ particula in definitione *Depositiōis* est omissa. Siquidem per *Degradationem* (non tamen per solam *Depositiōem* verbalem) privatur quis tum privilegio Fori, tum etiam privilegio Canonis. Privilegio quidem Fori, in quantum ejicitur à Foro Ecclesiastico, & traditur Foro seu Curiz sæculari; ita, ut deinde sit constitutus sub jurisdictione Magistratus sæcularis, à quo proin, quasi esset Laicus, poterit capi, incarcerari, ac juxta Leges Civiles de commissis criminibus puniri: quamvis, dum Clericus *degradatus* propter sua crimina traditur Curiz sæculari, efficaciter pro eo debeat Ecclesia intercedere, ut citra mortis periculum quoad eum sententia moderetur, c. *Novimus. de Verb. signific.* Privatur insuper *Degradatus* privilegio Canonis, ita

ut

ut ejusdem invalor, aut percussor, quamvis injultus, non incurrat Excommunicationem latam in percussores Clericorum.

53. Dicitur III. in utraque definitione, post *canonicam sententiam cum debita solemnitate factam*. Tum quia neutra earum infligitur ipso jure, sed quælibet à Judice, seu per sententiam Canonicam debet infligi. Tum quia tam ad Depositionem, quam ad Degradationem, requiritur certa solemnitas à Jure præscripta, quæ refertur in *c. Degradatio. de Pœnis in 6.*

Utraque infligitur primum à Judice.

54. Dicitur tandem in definitione Degradationis, *adjunctâ reali actione*. Quia, ut habetur *cir. c. Degradatio. de Pœnis in 6.* Clericus degradandus, vestibus sacris indutus, & habens instrumenta illa in manibus, quæ spectant ad Ordinem suum, ad Episcopum adduci debet; ab eoque ordine retrógrado (id est, incipiendo ab illo vestimento, quod ultimâ vice in sua Ordinatione acceperat, usque ad primum, quod datur in collatione Primæ Tonsturæ) omnibus suis vestibus, & ornamentis sacris, cum certis verbis exuitur; ac tandem caput illius raditur, vel tonderetur; ne Tonsturæ, vel Clericatus vestigium in eo remaneat: & hisce peractis, Degradatus primum traditur Curie Sæculari. Hæc omnia tamen non reperiuntur in simplici Depositione: nam hæc fit per solam sententiam in criminosos canonicè latam, neque privat omni privilegio Clericali, aut Fori. Abbas *c. Tua. de Pœnis*, ubi insuper notat, quòd isthæc Depositio alio nomine dicatur *Degradatio verbalis*, *c. Degradatio. eod. in 6.*

Forma Degradationis.

55. Quantum attinet ad *Infamiam*, quæ est tertia Pœna Canonica, Advertendum, quòd *Infamia* idem sit, ac privatio seu diminutio bonæ famæ; sive, ut alij loquuntur, arg. l. *Cognitio-num. ff. De varijs & extraord. cognition. Infamia est lesio dignitatis status, vitæ ac moribus reprobatus.*

Infamia quid?

56. Duplex autem communiter assignatur *Infamia*, videlicet *Infamia juris*, & *Infamia facti*. Hæc posterior accidit, quando quis tale aliquid perpetrat, propter quod ejus bona existimatio apud probos & honestos viros læditur, licet jure aliquo expresso non notetur infamâ. *Infamia juris* est, quæ ipso jure infligitur, seu decernitur in certa crimina committentes. Idque adhuc fit dupliciter. nempe dum vel ipso facto *Infamia* contrahitur, vel primum per sententiam Judicis secundum juris declarationem decernitur.

Alia juris, alia facti.

Infamia ju-
ris, ob quæ
crimina cõ-
probatur?

57. Quæres, ob quæ crimina contrahatur Infamia juris?
Resp. I. Regula generalis est, Jure Canonico omnes eos censerit infames, quicumque Jure Civili habentur infames; nisi infamiam Jure Civili introductam Canones speciatim fuitulerint. Prior pars habetur clarè ex *c. Omnes. 6. q. 1.* ubi Hadrianus Papa inquit: *Omnes verò infames esse dicimus, quos Leges sæculi infames appellant.* Concordat *c. Infames. 6. q. 1.* ibi: *Infames esse dicimus omnes, quos Ecclesiastica, vel sæculi leges Infames pronuntiant.* Altera verò pars probatur ex *cap. ult. de Secundis nuptijs*; ubi infamia Jure Civili, *L. 1. C. de Secundis nuptijs*, decreta mulieri intra annum luctus nubenti, fuit sublata.

Quærantur
potiora.

58. Resp. II. Quænam personæ censeantur Jure Canonico infames, refertur *cit. cap. Infames. 6. q. 1.* Et sunt fures, sacrilegi, incestuosi, homicidæ, perjuri, raptores, malefici, venefici, adulteri, de bellis publicis fugientes, criminibus capitalibus irretiti, sepulchrorum violatores, & alij hujusmodi ibidem enumerati. Et de talibus loquitur Reg. 87. Juris in 6. *Infamibus potior non pateant dignitatum.*

Quomodo
collatur?

59. Cæterùm Infamia Canonica, quando orta est ex crimine occulto, tollitur per pœnitentiam: secus, quando ortum habet ex crimine manifesto; ut poit Glossam *c. Illi qui. 6. q. 1.* notat Fagnanus in *c. Vestra. n. 37. de Cohabit. Cleric.* Unde Infamiam juris ex crimine manifesto subortam autoritative tollere, seu abolere, spectat ad Principem, sive ad SS. Pontificem, tanquam Condorem Juris Canonici, *arg. c. Cùm te. de Sent. & re judicata*, & notat idem Fagnanus *c. Vergentius. num. 38. de Hæreticis.*

DISTINCTIO II.

De Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto.

QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit Excommunicatio?

Excommu-
nicatio vi
nominis.
quid?

I. **E**Xcommunicatio juxta nominis ethymologiam idem est, ac *extra communionem separatio*. Sed in proposito sumitur ipsa pro *Censura Ecclesiastica*, per quam homo Christianus